

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА
МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

**Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету**

Рівне – 2012

ББК 81.20
А - 43
УДК: 81'243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне: РДГУ, 2012. – 112 с.

Збірник наукових праць містить статті з теоретично-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Архангельська Алла Мстиславівна

доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славистичного університету).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович

професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор Рівненського державного гуманітарного університету.

Вокальчук Галина Миколаївна

доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Гороть Євгенія Іванівна

доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки).

Мороз Людмила Володимирівна

кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Тищенко Олег Володимирович

доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славистичного університету).

Шульжук Каленик

доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Оляндер Луїза Костянтинівна доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки).

Безкоровайна Ольга Володимирівна

доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Стеріополо Олена Іванівна

доктор філологічних наук, професор (Київський національний лінгвістичний університет).

Зимомря Микола Іванович

доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет) ім. Івана Франка.

Павлова Ольга Іванівна

кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Терещенко Тетяна Вікторівна

кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Ніколайчук Галина Іванівна

кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Сербіна Тетяна Георгіївна

кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Дзюбишина Наталія Богданівна

кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Вовчук Наталія Іванівна

кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 27.04.2012 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

einsichtsvoller Sohne – ein Sohn, der Schande bringt; die Lippen der Lüge – die, welche Wahrheit eben.

Деякі з опозиційних зіставлень настільки яскраво виражені, що вживаються подібно до афоризмів: *Der Reiche herrscht über den Armen, und der Borgende ist ein Knecht des Leihenden* (22:7). [3]

Досліджені антонімічні пари охоплюють широкі сфери житку. Серед них можна виділити слова, що вказують:

1. На різну стать людей.
2. На родинну спорідненість.
3. На різні соціальні групи людей.
4. Різне становище в суспільстві.
5. Стан людських стосунків.

Наявність цих груп слів можна доповнити.

Отже, досліджені антонімічні пари мають свою структуру та семантику. Їх особливістю є переважання контекстуальних антонімів з підрядним зв'язком. Використання антонімічних протиставлень підсилює виразність думки автора, надає їй більшої емоційності і категоричності, спонукає до чіткого розмежування добра і зла, формує при цьому моральні цінності читача та збагачуючи активний словник німецької та української мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гінка Б.І. Лексикологія нім. мови: лекції та семінари. Навч. посібник для студентів-германістів. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ Тернопільського національного педагогічного інституту ім. В. Гнатюка, 2005. – С. 142-145.
2. Полюга Л. М. Словник антонімів української мови / За ред. Л. С. Паламарчука. – 2-е вид., доп. і випр. – К.: Довіра, 1999. – 275 с.
3. Die Heilige Schrift. – R.Brockhaus Verlag Wuppertal. – 1980.

Резюме. В статті розглядаються особености антонимических пар немецкоязычных библейских текстов, анализируются их семантические и структурные признаки, а также роль в обогащении системы наименований немецкого и украинского языков.

Ключевые слова: антонимы, семантика, структура, немецкий язык.

The summary. The article deals with the question the particulars of antonymous pairs in the German bible texts, their semantic and structural characteristics and role in enrichment of German and Ukrainian languages.

Key words: antonymous pairs, semantic, structure, the German language.

Одержано редакцією 23.02.2012.

УДК: 830 (100) – 94

Л.В. МОРОЗ, Л.М. МОРОЗ

ФЕНОТИП СУБ'ЄКТА І ОБ'ЄКТА ІСТОРІЇ ЯК ЧИННИК ЖАНРОТВОРЕННЯ

Резюме. В статті розглядається філософія суб'єкта і об'єкта як чинник жанротворення, аналізується ряд наукових праць з даного питання.

Ключові слова: жанротворення, суб'єктивність, прафеномен, номен, біографія.

У знаменитій праці «Три глави з історичної поетики», епохальній для європейського літературознавства (в якій з врахуванням досягнень у галузях антропології, етнографії та архаїчної - дописемної - історії розвідано первісне зародження поезії та її найдавнішу диференціацію) доходить О.М.Веселовський переконливого висновку, що без практичного сповідування фундаментального гасла історичної поетики й історичної герменевтики «Ad fontes!» («До джерел!») будь-яке явище мистецтва та літератури, на якому б етапі ми його не застали, по ширості не спілкуватиметься з нами. Бо достеменно не знатимемо, котрому моментові еволюції свого жанру воно відповідає. «Учення про форми є учення про перетворення»[4,389], метаморфози; учення ж про перетворення, метаморфози родів, видів, жанрів літератури з усіма їм супутніми художніми засобами є історична поетика. У свою чергу внутрішня природа кожного роду, виду, жанру літератури зможе розкритися тільки тоді, коли відомі їхні архаїчні концепти, їхня діахронічна динаміка.

Назагал історична поетика - свідомо чи несвідомо - конкретизує наукову й культурологічну методологію Гете та висунула в першій половині ХУІІІ-го ст. великим італійським мислителем Дж.Віко «концепцію філології», власне кажучи, концепцію історичної герменевтики в якості всеосяжного гуманітарного знання, основним предметом якого є «всесвіт народів». Дж.Віко і його філологія (історична герменевтика) заявляють, що ми спроможні пізнати по-справжньому тільки суб'єктивне - тільки створене нами самими. Вселюдську ж історію або «всесвіт народів» (на противагу до об'єктивного «всесвіту природи», створеного Богом) люди якраз створили самі, то, отже, вона по-справжньому і доступна їхньому розумінню. У щонайстародавніших формах людського мислення ми опізнаємо провіденційні передумови подальшого розвитку людської культури, прагнемо розшукати свої біографічні «першоначала всередині модифікації нашого власного духу»[6, 13] (Гете сказав би фактично те ж саме : «метаморфози нашого духу»). Еріх Ауербах, один із найбільших філологів ХХ-

го ст., зазначає, що Дж. Віко подає найпершу вдалу спробу показати, чим має бути «історичне розуміння» чи ж «історична герменевтика» у практичному застосуванні до всіх ділянок діяльності людини упродовж її існування [6, 13].

На глибоке переконання Гете, і в природі, і в культурі діє відкритий ним самим і використовуваний ним самим як ученим та митцем метод, за яким творить також природа: «Я був цілком переконаний, що всі органічні істоти переймає один загальний тип, що підвищується завдяки своєму метаморфозу, дозволяє себе добре виявити у всіх своїх частинах на тих чи проміжних стадіях і мусить бути визнаним також там, коли він скромно приховується на найвищій стадії людства» [4, 518]. Цей «один загальний тип» Гете називає прафеноменом. Відтак свій метод, який безсумнівно заслуговує на назву метод відтворення становлення речей (відтворення їхньої «біографії!»), Гете формулює наступним чином: «Спершу знайти феномени і застосувати до них первісному етапі і вже потім простежувати їх у своєму найрізноманітнішому розповсюдженні і застосуванні» [4, 523]. За «методом відтворення становлення особистості» Гете описав своє інтелектуальне становлення в автобіографічному романі «Поезія і правда» і в значною мірою автобіографічній діалогії про Вільгельма Мейстера.

Для Гете модус окресленого способу пояснення - всезагальний, він чинний для оприявлення істини людським розумом і в науковій, і художній сферах, а правдива біографія теж не повинна би випадати з цієї всезагальної рами. Бо ж «основне завдання біографії в тому і полягає, щоб зобразити людину в її співвідношенні з часом, показати, якою мірою час був їй ворожий, як під впливом часу склалися її погляди на світ та на людей і яким чином, будучи художником, поетом, письменником, вона зуміла усе це знову відтворити для зовнішнього світу. Але для цього потрібне щось майже неможливе, а саме, щоб індивідуум знав себе і свою добу, себе - поскільки він за всіх обставин лишався все тим же, свою добу - поскільки час підхоплює за собою кожного, хоче він того чи ні, визначаючи й виоформлюючи його; так що людина, народись вона на десять років раніше або пізніше, буде цілком іншою в тому, що стосується її власного розвитку і її впливу на зовнішній світ» [5, 11]. З теорій Дж. Віко, Гете і О.М. Веселовського випливає, що форми епосу, лірики і драми потенційно існували (як ніби на зразок платонівської ідеї або насінини, якій слід прорости й розростися в майбутньому) в архаїчній континуальній (нечленованій, недискретній) свідомості, перш ніж вони заявили про себе роздільно й з усією очевидністю. Тобто, в цій свідомості може йтися про міфоосмислення взагалі, але не про мислення художнє і нехудожнє розокремлено. Через те передусім необхідно пам'ятати, продуктом якої історичної форми свідомості є відповідний художній феномен, у тому числі й жанр біографії. Адже, перенесений в іншу історичну форму свідомості, він, навіть цілковито зберігши усі свої формальні та структурні особливості, буде феноменом уже модифікованим, бо в кінцевому підсумку, перейшовши крізь непритаманне йому ціннісне «решето», являтиме породження іншої історичної свідомості іншої взаємодії іншого об'єкта і суб'єкта. У новочасній ситуації суб'єктом історії є окрема особа в конкретно-історичному соціумі, а об'єкт її становлять соціальне й природне середовище, в якому живе особа, усі соціальні мікроструктури й макроструктури, включаючи державу. В доісторичній - архаїчній - ситуації суб'єкт і об'єкт історії, існування індивідуальне й колективне, в соціумі і природі свідомісно не розрізняються, отже, вони континуальні.

Однак форма художнього явища (його конкретна й унікальна жанровість) має стійку властивість, зовнішньо міняючись, усе-таки постійно зберігати свою субстанційну форманту, а відтак і свій завжденний номен (єдину у своєму роді назву) й переходити від епохи до епохи саме у цій, а не іншій один раз номінально зафіксованій категоріальності: те, що це саме епос, а не казка; те, що це саме казка, а не епос; те, що це саме оповідання, а не пісня; те, що це саме пісня, а не оповідання; те, що це саме біографія, а не драма і т.д., і т.ін. Проте наразі однієї лише незмінної номінальності не вистачить для неухильного збереження родової ознаки жанру - принципово вирішальний ресурс мусить надійти від чітко окресленої породжувальної функціональності жанру, яка перегукується із тим, що Сократ у своєму методі евристики називає майстерність «повивальної бабки» - «допомагати думці, яка міститься у свідомості людини, з'являтися на світ» [3, 48], але з'являтися, певна річ у строго принагідній формі: якщо епос, то в нього породжувальна функція великої за обсягом й універсально значущої оповіді (і не інакше); якщо це ліричний вірш, то в нього породжувальна функція короткого інтимного віршованого саморозкриття особи (і тільки так); якщо це біографія, то в її сюжетно - композиційному обрамленні мусить народжуватись і точитись оповідь про чийсь життєвий шлях. Простіше кажучи, у жанровій формі закодовано типову форму розгортання змісту оповіді. В біології це називається фенотипом, постійним зберіганням зовнішніх родових ознак, які надиктовуються генним кодом - властивістю організмів з покоління в покоління отримувати свої самотні родові ознаки: люди репродукують тільки людей, тварини тільки тварин, рослини тільки рослин. У фенотипі, у типовій зовнішній формі, оприявлюється родова сутність.

А що форма жанру (фенотип змісту) нестanno рухається у часі і просторі (з одного свідомісного доквілля в інше - від однієї доби до іншої і від одного народу до іншого), то згідно із законом відповідності форми змістові і навпаки, жанр необхідно узгоджує своє породжувальне функціональне призначення - репродукувати незмінність змістового «фенотипу». Але зміст у свою чергу теж пристосовується до мінливого свідомісного середовища, і в результаті форма жанру видозмінюється слідом за змістом - однак не за мертвою його схемою (оскільки події в усіх часів і народів зазвичай схематично схожі), а за життям події в самотньому свідомісному середовищі: у всезагальному міфі даної епохи. Відтак форма жанру видозмінюється, припасовуючись до різноманітних нових змістовних феноменів, і може давати нові деривати, нові дочірні

форми, але в межах первинної всезагальної материнської форми. Міфологічний жанр архаїчного колективного епосу в контексті античного і середньовічного типів міфосвідомості в якості дочірніх форм дав у зв'язку із соціальною диференціацією особи (до цього в архаїці вона становила цілозлитість із колективом) суб'єктивні різновиди епосу - міфологізований античний і середньовічний романи, а перемістившись у новоевропейське свідомісне середовище, епос обріджується новоевропейською суб'єктивною епопеєю - романом. Гете: «Роман - це суб'єктивна епопея, в якій автор здобуває право показувати світ у свій спосіб. Виникає тільки проблема, чи має він такий спосіб. Усе інше приходить само собою» [7, 283]. Так само й жанр біографії розгалужується на гіллясте дерево, у котрого стовбуром виявиться жанр власне-біографії, з якої відбрунькувалися (знову ж таки у зв'язку з вищезгаданою диференціацією) жанри автобіографії, мемуару, щоденника, епістоли (листа), сповіді, дорожніх нотаток тощо. Зрозуміло, що не однакою - при незмінності своєї онтологічної суті, свого родового функціонального призначення - перебував на усіх часових розтаннях і сам «стовбур» (власне-біографія).

За Шеллінгом, красу надиктовує не зовнішня суб'єктивна форма, а щось більш високе, вічно об'єктивне - сутність, всезагальне [1, 396]. Сказано про те, що краса йде не від форми до змісту, а від змісту до форми, і що зміст той має жити чимось всезагальним, на думку Гете, субстанційним «прафеноменальним», але не в тому значенні, щоб переоповідалися однаковісінські сюжети. Надійного коментаря пошукаймо у Гете, який загальне, побачене в частковому, означає ідею: «Що таке ідея? Те, що завжди відкривається у явищі і до того ж виступає законом будь-якого явища» [4, 396]. Звично вважати, що міфологія у мистецтві та літературі засвідчує своє буття введеними у них міфологічними сюжетами. Це «показушний», зовнішньо-формальний бік справи. Субстанційною ознакою мистецтва та літератури - від їхніх історичних початків аж до ХХ ст., до появи «модерної» духовної культури, з якої всезагальна ідейність потроху випаровується, - є те, що його красу створює (подумки повертаємося до Шеллінга, Гете, Гегеля) «не зовнішня форма, а щось більш високе - сутність, загальне» (Шеллінг), ідея (Гете і Гегель). Вона, будучи вічною об'єктивністю, побаченою у частковому, виступає у вигляді сконденсованих міфометафор, за дотепним висловом Дж.Віко, «маленьких міфів» [8, 83]. Саме вони дають правдиву відповідь на запитання, заради якої найвищої («всезагально значущої», а отже, й об'єктивної) мети існують окремі художні твори і вся художня культура в цілому.

Доісторичну первозданну «дику» культуру споріднює з цивілізованою історичною добою якраз ідея у Гетевій подачі або ж, власне, «маленькі міфи», всезагальні для даного етносу взірці у вигляді цілозлитієї єдності Добра - Краси - Істини, які одне від одного в континуальній архаїчній свідомості не відділялися, синтезуючись у міфологемі Порядок (Гармонія), котру вочевиднювали своєю поведінкою позитивні персонажі в міфосюжетах, міфобіографіях. Як на Дж.Віко, то це були «*universali fantastici*» [6, 16], «фантазійні універсалії» - абсолютні персоніфіковані взірці, які вимагають неухильного ізоморфізму із собою і в символічному ритуалі, і в повсякчасному практичному житті - без них-бо не може обійтися людина у своєму прагненні самозахисту від соціального і космічного Хаосу. У світлі беззастережної імперативності міфу йдеться про те, що особа, узгоджуючи свій триб життя з універсаліями, добивається у ньому Порядку - Гармонії. У біографізмі (образі прожитого життя) міфопоетичних персонажів - богів, героїв, титанів - провідний мотив діяльності полягає в досягненні повсюдного ладу й гаразду (Добра - Краси - Істини): боги з безмежного Хаосу, що тоне в непроглядному мороці, створюють космос, впорядкований, гармонійний; герої ж аналогічні діла чинять серед людей - не допускають Хаосу в людському соціумі («мезокосмосі»). У цих своїх ролях вони і виступають персоніфікаціями калокатії - цілозлитієї єдності Добра - Краси - Істини.

Тим-то «теоретичної моралі», відокремленої від персоніфікованих абсолютних взірців (богів і героїв), в архаїчному мезокосмосі нема, як і немає в неї моралі своєї власної, «внутрішньої», через брак свого власного внутрішнього світу, своєї власної суб'єктивності. Її заміняє біографізм у міфологічному сюжеті, в якому дійство одномоментно було і процесом, і тілом процесу в матеріальному образі його творця (персонажу). Тобто моральні абстракції, моральні поняття чеснот чи нечеснот у вигляді самостійних категорій, віддільно від їхніх божественних і напівбожественних носіїв, не уявлялись. Людині дано було тільки споглядати їхні «абсолютно правильні» вчинки в їх міфобіографіях та робити висновки, як треба і самому поводитися задля дотримання Порядку - Гармонії у її, людському, мікросвіті. Об'єктивне і суб'єктивне в «дописемній» доісторичній «міфобіографії» цілозлиті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аникст А. Творческий путь Гете. - М.: Худож.лит., 1986. - С.396.
2. Веселовский А.Н. Три главы из исторической поэтики. I. Синкретизм древнейшей поэзии и начала дифференциации поэтических родов // Журнал Министерства народного просвещения. - Ч.СССХП. -Март. - Отд.П. С. 62 -131; Апрель. - С.223-289.
3. Гегель Г.В. Ф. Соч.: В 14-ти т. - М.:Политиздат, 1932. - Т.Х. - Кн.2. - С.48.
4. Гете Й.В. Избр. соч. по естествознанию. - М.: Наука, 1957. - С.389, 396, 518.
5. Гете Й.В. Собр.соч.: В 10-ти т. М.: Художлит., 1976. - Т.3. - С.11.
6. Auerbach E. Literatursprache und Publicum in der lateinischen Spatantike und im Mittelalter. - Bem,1958. -S.13,16.
7. Goethes Werke : In 10 Ban. - Weimar,1957. - Bd.IX. - S. 283.
8. Krzemien-Ojak S. Vico. - Warszawa. -1971 - S. 83

Резюме. В статті розглядається філософія суб'єкта і об'єкта як фактор жанрообрання, аналізується ряд наукових праць по даному питанню.

Ключові слова: жанрообрання, суб'єктивність, феномен, номен, біографія.

The summary. The article deals with philosophy of subject and object as factor of zhanrovorennya, the row of scientific labours is analysed on this question.

Key words: zhanrovorennya, subjectivity, prafenomen, mifosmislennya, nomen, biographie.

Одержано редакцією 18.02.2012.

УДК: 82. 09 (100)

Л.В. МОРОЗ, Н.Р. ДАНІЛОВА, В.М. ТРОФІМЧУК

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЖЕСТОВОЇ ТРАДИЦІЇ XVI СТОЛІТТЯ

Резюме. В статті прослідковуються аспекти жанрової генеалогії джесту XVI століття, досліджуються жанрові моделі джесту на прикладах творчості англійських письменників доби Ренесансу.

Ключові слова: джест, жанрова модель, «низова література», традиція «exempla», жанротворчі процеси

Мета статті - полягає у виокремленні та структуруванні тих аспектів жанрової генеалогії джесту, які є достатньо вивченими; визначенні тих проблем, які все ще потребують детального поглибленого аналізу, та накресленні перспектив подальшого наукового осмислення джестової традиції.

Вклад основного матеріалу дослідження. Одним із репрезентативних зразків англійської «низової» культури, самобутнім (суто англійським) літературним феноменом є ренесансний джест - мала прозова форма новелістичної орієнтації, генетично пов'язана з середньовічною традицією «exempla» (повчальних прикладів) та фольклорним анекдотом.

Хронологічні межі активного функціонування джестової традиції охоплюють майже півтора століття - від виходу першої анонімної збірки «Сто веселих історій» (1526) до публікації джестової біографії «Вигадки та джести Хью Пітерса» (1660), а пік популярності припадає на межі століть, коли джестову техніку використовували навіть такі уславлені майстри художнього слова, як Томас Делоні («Дзеркало розваг», 1583), Роберт Грін («Передвісник Чорної книги», 1592) та Томас Деккер («Джести, що звеселять вас», 1607).

Однак становлення жанрової моделі джесту, оформлення її чіткої жанрової структури відбувалося у 50-60-ті роки XVI століття - за часів розквіту англійського Ренесансу, коли суттєві зрушення в економічній і соціальній сферах супроводжувалися кардинальними змінами у сфері духовній. «Світ, - як слушно зауважує Д.В.Затонський, - безповоротно і остаточно перестає сприйматися як «велике загальне становище», а відкривається поглядом суб'єктивного спостерігача в якості ігрища приватних інтересів, зіткнення волі і почуттів, любові й ненависті, найдивовижніших уподобань і наймізерніших антипатій. Із фатального й визначеного наперед він перетворюється на по-людському мінливий, навіть по-людському примхливий» [3, 48]. Нагадаємо, що саме тоді, тобто на початку елизаветинської доби, в Англії остаточно сформувалася нова читацька аудиторія. Загальне зростання освітнього рівня населення, стрімкий розвиток друкарської справи, суттєве зниження цін на друковану продукцію та значне підвищення престижу освіченості, яка в епоху первісного накопичення капіталу відкривала людині широкі перспективи щодо поліпшення соціального статусу, - всі ці чинники сприяли появі та інтенсивному розвитку реципієнта нової літератури, що на контрасті з літературою вишуканою й елітарною одержала назву «низової» (low literature). Необхідно також наголосити, що та частина суспільства, яка раніше не мала доступу до книги як такої і, цілком природно, не відчувала усвідомленої потреби в духовно-інтелектуальній активності подібного роду, відтоді отримала можливість залучитися до сфери писемної культури. Вказуючи на важливість адекватної оцінки ролі книги в житті простолюдинів XVI-XVIII століть, відомий культуролог-медієвіст А.Я.Гуревич підкреслює, що «вона відкривала перед їхнім розумовим поглядом нові горизонти та сприяла частковій перебудові духовного універсалу» [18, 339-340]. Усвідомлення цивілізуючої ролі «низової» літератури - обов'язковий і необхідний крок на шляху до адекватного розуміння сутності цього художнього явища.

У сучасному літературознавстві за джестовими книгами міцно закріпилася репутація малопродуктивних в історико-літературному плані зразків «низької» прози. Хоча дехто із зарубіжних та вітчизняних вчених і визнає певну роль джесту в становленні англійських варіантів шахрайського роману (зокрема О.Манн, Ф.Вілсон, М.Шлаух, В.Девіс, Т.Власова) [1, 42], проте в цілому джестові книжки вважаються друкованою продукцією, що лише з певною долею умовності може бути віднесена до «справжньої літератури» [5, 12-13].

Так, наприклад, автор монографії «Англомова коротка історія» («The Short Story in English», 1926) Г.Кенбі, надмірно перебільшуючи вплив континентальних «малих» прозових форм на процес формування англійської новели, практично повністю ігнорує історичну роль джестової літератури. Навіть найкращі англійські джестові книги, на його думку, були лише «блідим наслідуванням іноземних збірок повчальних прикладів (exemplum collection)» [6, 1-19]. Такі книжки подібні до тих «тендітних очеретинок, - майже метафорично говорить він, - які не здатні ні на що інше, крім того, аби вказувати, куди дме вітер» [6, 119]. Тобто, категорично відмовляючи англійському джестові в естетичній самоцінності, авторитетний фахівець з

ЗМІСТ

<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Специфіка трансформації образу кентавра в однойменному романі Джона Апдайка	3
<i>Романюк С.К., Ковальчук Т.Г.</i> Невербальні компоненти в рекламному дискурсі	9
<i>Вакулінська Л.М.</i> Структурно-семантична характеристика антонімічних пар у біблійних німецькомовних текстах	12
<i>Мороз Л.В., Мороз Л.М.</i> Фенотип суб'єкта і об'єкта історії як чинник жанротворення	14
<i>Мороз Л.В., Данілова Н.Р., Трофімчук В.М.</i> Характерні особливості функціонування джестової традиції XVI століття	17
<i>Денисюк Л.В., Ковалюк В.В.</i> Про структурно-семантичні особливості неологізмів англо-американського походження в сучасній українській мові	19
<i>Мороз Л.В., Мельничук Л.В.</i> „Гамлет” В.Шекспіра як філософська трагедія	22
<i>Король О.Ю., Мороз Л.В.</i> Англійський офіційно-діловий стиль мовлення: лінгвостилістична специфіка	26
<i>Косолапов В.И.</i> О статусе блендинга (телескопии) в современном английском языке (обзор литературы)	30
<i>Калініченко М.М.</i> Білий Кит у чорних шатах мультикультуралізму	35
<i>Попович Р.Г.</i> Структура номінативно-варіантної термінопарадигми (на матеріалі іспанської термінології водного господарства)	38
<i>Мороз Л.В., Кушнір Н.В.</i> Характерні особливості жанрової сутності класичної новелістичної моделі (на матеріалі творчості Б.Річа)	42
<i>Вовчук Н.І., Мороз Л.М.</i> Казка як жанр літературної прози	46
<i>Касаткіна О.В.</i> Мовностилістичні особливості використання сленгу в газетно-публіцистичному дискурсі	47
<i>Козицька О.А., Давнюк С.В.</i> Семантична структура складних багатокомпонентних речень	50
<i>Черуха Н.В., Черуха В.В.</i> Деякі дидактико-методичні аспекти навчання читання іншомовних текстів за спеціальністю	54
<i>Курята Ю.В.</i> Творчі завдання в контексті навчання англійської мови у вищому навчальному закладі	57
<i>Корженевська О.В.</i> Використання лінгвокраїнознавчого аспекту в процесі викладання іноземних мов у старшій школі	59
<i>Олесюк Л.В., Бойко Н.Г.</i> Культурологічно орієнтовані методики вивчення іноземних мов	64
<i>Черуха В.В., Черуха Н.В.</i> Негативний вплив міжмовного переносу на процес вивчення другої іноземної мови	68
<i>Кочубей О.С.</i> Особливості формування іншомовної компетенції студентів-філологів	70
<i>Ветрова І.М.</i> Проблема формування лексичної компетенції при підготовці майбутнього вчителя іноземної мови	74
<i>Дуброва А.С.</i> Комунікативний підхід як оптимальний засіб вивчення іноземної мови	77
<i>Верьовкіна О.Є., Гонтар В.Є.</i> English borrowings into modern Ukrainian	78
<i>Бігунова С.А., Зубілевич М.І.</i> Антономастичні власні імена як експресивні засоби мови	82
<i>Мезін В.Г.</i> Role of modern English drama in teaching contemporary English	84
<i>Михальчук Н.О.</i> The narrative structure and the specific functions of language means and syntactical stylistic devices in the novel “Bleak House”	88
<i>Верьовкіна О.Є.</i> The translation peculiarities of English paremiological units into Ukrainian	96
<i>Фрідріх А.В.</i> Словотвірні та структурні характеристики англійської юридичної термінології	99
<i>Павловська Л.О.</i> Прагмасемантичні особливості вербальних формул побажань	107
<i>Відомості про авторів</i>	111

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Відповідальний редактор збірника Архангельська А.М.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Петрівський Я.Б.
Технічний редактор Горішна І.Г.
Комп'ютерна верстка Кречмаровський В.Л.

Підписано до друку 27.04.2012 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк ризографічний.
Ум. друк. арк. 14,9. Обл. вид. арк. 29,1. Замовлення № 129/1. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

**А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних
дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського
державного гуманітарного університету. – Рівне: РДГУ, 2012. – 112 с.**

ISBN 966 — 7281 — 10 — 01.

Збірник наукових праць містить статті з теоретично-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

ББК 81.20